

DERGİCİLİK

DERGİ MİZANPAJİ - DERS 9

Dergi Mizanpajı

Mizanpaj; düzenleme, bir nevi taslak, sayfa düzenlemesi, sayfa planı, grafik öğelerinin belirli bir çerçeve içinde dengeli olarak yerleştirilmesi anlamlarına gelmektedir.

Dergi mizanpajı da mizanpajdan farklı bir olgu değildir. Dergi mizanpajı derken aslında derginin içerisindeki öğelerin belirli bir tasarım sonucu dengeli olarak yerleştirilmesi kastedilmektedir.

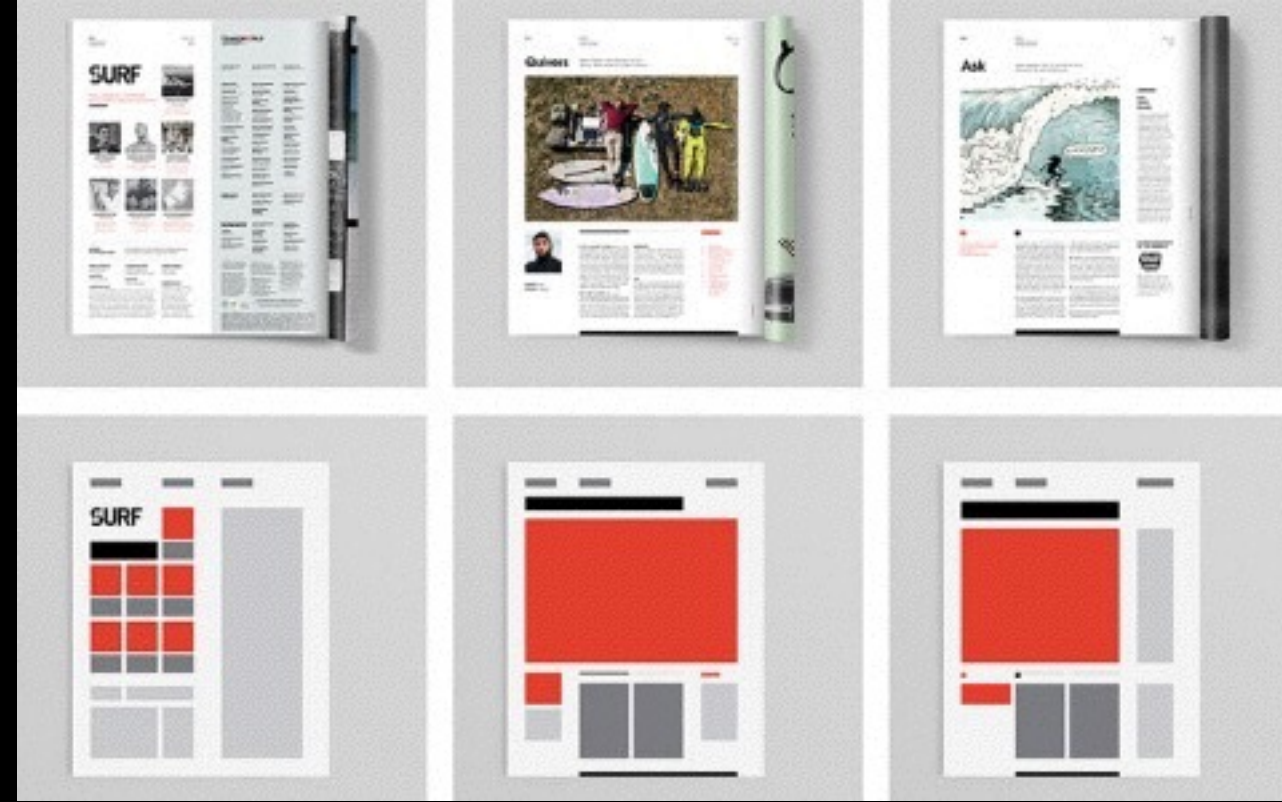
Dergi Mizanpajı

Mizanpaj Yaparken Dikkat Edilecek Hususlar

Mizanpaj yapmak sadece klavyeyle yazı yazmak, resimleri sayfaya koymak değildir.

Yazdığımız yazıların puntosu, karakteri, boşlukları; kullandığımız resimlerin yeri, orantısı vb. çok dikkat etmemiz gereken hususlardır. Şimdi bunları tek tek öğrenelim.

- ★ **Planlama:** Etkin bir tasarım, işe başlamadan önce planlamayı gerektirir. Planlama olmadan başlanan işlerde devamlı sorunlarla karşılaşılır. Kafamızdaki tüm sorulara cevap verip tasarıma öyle başlamalıyız. Baskı öncesinden baskı sonrasına kadar işimizin geçeceği tüm işlemleri bilmeli, ona göre tasarım yapmalıyız.
- ★ **İmla kuralları:** İmla kuralları, mesajımızı etkili bir şekilde vermek için dikkat etmemiz gereken en önemli hususlardandır.

Dergi Mizanpajı

- ★ **Orantı ve görsel hiyerarşi:** İki ya da daha çok sayıda görsel unsur, tasarım üzerinde birleştirilirken mutlaka bir orantı sorunu ile karşılaşılır. Tasarımcı, görsel unsurların orantısal ilişkilerinde değişken yapılar kurmaya çalışır. Görsel hiyerarşi, tasarım içinde vurgulanmak istenen mesaja göre görsel unsurların ölçülmesi anlamına gelir. Kimi tasarımlarda fotoğraf öne çıkarken kimi tasarımda tipografik unsurlar, kimilerinde renk öne çıkabilir. Hatta kimi tasarımlarda beyaz boşluk ön plana çıkabilir.

Dergi Mizanpajı

- ★ **Yazı karakteri seçimi:** Kolay okunur bir dizgi için şaşırtıcı hiçbir şey kullanılmamalı, bir çocuğun bile okuyabileceği düşünülmelidir. Çok kullanılan yazı karakterleri seçilmelidir.
- ★ **Harf büyüklüğü (Punto):** Punto; harf büyüklüklerinin tanımlandığı genel ölçü birimidir. 1 Punto, 0.376 mm'dir. Harf büyüklüğü hedef kitleye göre değişir; onun için geçerli bir standardı yoktur. Örneğin, 7-12 yaş çocuklar için genelde 14-18 punto kullanılırken yetişkin kitle için genelde dizgilerde 8-12 punto arası kullanılır. Hedef kitleyi belirleyip ona göre punto büyüklüğü seçmeliyiz.
- ★ **Bloklama:** Mizanpajın görsel kalitesi açısından bloklama dikkate alınması gereken bir özelliktir. Bloklama şekilleri; soldan blok, sağdan blok, ortadan bloklama, her iki yana bloklama, rastgele bloklamadır.
- ★ **Renk seçimi:** Yapılan araştırmalar, beyaz kâğıt üzerine siyah yazının en iyi okunabilirlik özelliklerine sahip olduğunu göstermektedir. Zemin rengine göre uygun bir yazı puntosu seçildikten sonra yazı rengine karar verilmelidir.

Dergi Mizanpajı

- ★ **Yazıların et kalınlığı:** Basılmış bir yazının gözle algılanabilen kalınlığına et kalınlığı denir. Standart bir et kalınlığı yoktur; her yazı ailesinin farklı et kalınlıkları vardır. Burada dikkat etmemiz gereken, seçilen et kalınlığının okunabilirliği etkilememesi ve baskı yapılacak kâğıda uygun olmasıdır. Çünkü 3. hamur kâğıda baskı yaptığımızda mürekkep biraz dağılır ve fazla kalınlıkta seçtiğimiz karakter baskıda daha kalın çıkar ama kuşe kâğıda baskı yaptığımızda bu tür bir sorunla karşılaşmayız, bu yüzden baskı yapılacak kâğıdın özelliği seçeceğimiz et kalınlığını etkilemektedir.
- ★ **Serifler:** Karakterlerin başlangıç, bitiş ve köşelerinde yer alan çıkıntılardır. Serifli ve serifsiz karakterlerin dizgi içinde okumaya çok büyük etkisi vardır. Serifli yazılar, gözü satır boyunca yönelttiği için serifsiz yazıya göre daha kolay okunur.

Dergi Mizanpajı

- ★ **Harf veya satır arası boşluklar:** Satır aralığı dizgi satırları arasında bulunan düşey uzaklıktır. Genellikle bir satırın tabanından diğer satırın tabanına kadardır ve punto cinsinden ölçülür. Cümle, tek satırsa burada sorun olmaz ama birden çok satır söz konusu ise satırlar birbirine ne çok yakın ne de çok uzak olmalıdır.
- ★ Dizgi sistemlerinde satır aralığı genelde harflere verdiğimiz puntonun 1,5 katına yakın olmalıdır, yani 10 puntoluk bir yazının satır aralığı 12-15 punto olmalıdır. Ama bu görecelidir ve hedef kitleye göre değişebilir. Harf arası, bir harfin yanına ikinci bir harfin yerleşimi sonucu iki harf arasında kalan mesafedir. Bu boşlukların ayarlanması ile okunurluğu düzenlemek mümkündür. Zira birçok dizgi programı bu boşluk düzenini yapabilmektedir.
- ★ **Satır Uzunluğu:** Okunabilirlikte oldukça önemli bir paya sahip olan satır uzunluğunun göz hareketinin devamlılığında payı büyüktür. Satırlar oldukça kısaysa görünüş alanı tam ve doğru olarak değerlendirilemeyeceği için göz, hareketinde kesilme yaşayacaktır. Satırlar çok uzun ise gözün doğru ve düzgün olarak alttaki satırın başına kayması zor olacaktır. Hatta bu durumda satır atlaması ve geri dönülerek satır tekrarı yapılabilir. Satır uzunluğu ne kısa, ne de uzun olmalıdır; ortalama bir satır 55-60 harften oluşmalıdır.

Dergi Mizanpajı

Dergi Montaj Planı

- ★ Bir derginin mizanpajını yaparken montaj planını yapmamız gerekir çünkü sonradan öğrenilen bir husus tüm işleri tekrar yapmamıza neden olabilir. Mizanpaja başlamadan önce mutlaka iş formunu eksiksiz ve hatasız doldurmalı ve aşağıdaki bilgileri müşteriden almalıyız.
- ★ Derginin basılacağı kâğıdın cinsi (kuşe kâğıt, 1. hamur kâğıt vb.)
- ★ Baskı tekniği (ofset, flekso, tıfdruk vb.)
- ★ Cilt şekli (tel dikiş, iplik dikiş vb.)
- ★ Harman şekli (iç içe atmalı vb.)
- ★ Kaç renk baskıya girecek (tek renk, dört renk)
- ★ Net ebat (işin bitmiş ebadı)
- ★ Kaçlı montajlanacak (4'lü, 8'li, 16'lı)